

Myślenie obrazem

Gdańskie teatry plastyków w latach 50. i 60. XX wieku

Barbara Świąder-Puchowska

Myślenie obrazem

Gdańskie teatry plastyków w latach 50. i 60. XX wieku

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

Gdańsk 2018

Recenzja
prof. dr hab. Marta Karasińska

Redaktor wydawnictwa
Ewa Baniecka

Podpisy pod zdjęciami
Małgorzata Abramowicz, Barbara Świąder-Puchowska

Projekt okładki i stron tytułowych
Karolina Zarychta
www.karolined.com

Zdjęcie na okładce:
Pies, a także brak psa Teatru Galeria, fot. Zygmunt Grabowiecki,
archiwum Działu Teatralnego Muzeum Narodowego w Gdańsku

Skład i łamanie

SUNNY

Publikacja finansowana ze środków Miasta Gdańska

GDAŃSK
miasto wolności

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-7865-761-3

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel./fax 58 523 11 37, tel. 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
www.wyd.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

Romkowi, Lenie i Poli

SPIS TREŚCI

PODZIĘKOWANIA | 10

WPROWADZENIE | 11

ROZDZIAŁ 1. WIOSNA W KULTURZE | 21

- 1.1. Pod patronatem | 23
- 1.2. Powiew zmian | 26
- 1.3. Nowe centrum – kluby studenckie | 30
- 1.4. Okno na świat – festiwale | 33
- 1.5. Mała stabilizacja | 36

ROZDZIAŁ 2. POKOLENIE SOCROMANTYKÓW | 41

- 2.1. Między lękiem a optymizmem | 41
- 2.2. Infantylni i sentymentalni | 46
- 2.3. Opętani filmem | 50

ROZDZIAŁ 3. WYBRZEŻE SZTUKI | 55

- 3.1. Bez uniwersytetu | 56
- 3.2. Szkoła sopocka | 58
- 3.3. Dominacja koloryzmu | 60
- 3.4. Korowody Studnickiego | 62
- 3.5. Eksplozja nowoczesności? | 64
- 3.6. Trwały model estetyczny | 66

ROZDZIAŁ 4. MIĘDZY GATUNKAMI | 71

- 4.1. Łamanie konwencji | 72
- 4.2. „Studenckość amatorska” – teatr studencki | 73
- 4.3. Obrazy na scenie – teatr plastyczny | 75

ROZDZIAŁ 5. TEATR KOLORÓW I KSZTAŁTÓW – BIM-BOM	81
5.1. Profesjonaliści i amatorzy – Cybulski, Kobiela i zespół	82
5.2. Dopełniające się kompetencje	87
5.3. Pękające cegły – <i>Ahaaa...</i>	91
5.4. Przeciw Kogutom – <i>Radość poważna</i>	95
5.5. Czarno-biały świat – <i>Toast</i> i <i>Coś by trzeba</i>	97
5.6. Liryzm i zgrywa	99
5.7. Komponowanie obrazów	101
5.8. Bim-Bom w podróży	103
ROZDZIAŁ 6. TEATR RĄK, PIĘKNA I DOBRA – CO TO	107
6.1. Intymność dłoni – Frejer i zespół	108
6.2. Minimum środków	113
6.3. Humor i subtelna ironia	117
6.4. Za parawanem	119
6.5. <i>Bare Hand Puppetry</i>	123
6.6. <i>Do widzenia...</i> – na ekranie	127
ROZDZIAŁ 7. TEATR MALARSKI – CYRK RODZINY AFANASJEFF	131
7.1. Afanasjew i jego trupa	132
7.2. Widowiska ludyczne	135
7.3. Były cyrk, ubodzy artyści	138
7.4. Polskie <i>dell'arte</i>	146
7.5. Od Tralabomby do Błazna	152
7.6. W obronie słabych	159
7.7. Mówić ciałem – pantomima	163
7.8. Sezon szarych chmur	166
ROZDZIAŁ 8. ZWIERZĘTA ŚWIETLNE – TEATR GALERIA	171
8.1. Wystawa to za mało – Krechowicz i inni	172
8.2. Rozbłyskające konstrukcje i nagromadzenie – <i>Kolonia karna</i>	173
8.3. Ruchome ekrany – <i>Pies, a także brak psa</i>	175
8.4. Bryły-objekty – <i>Termitiera</i>	177
8.5. Ruch materii – <i>Traktat</i>	179
8.6. Czysta forma – <i>Inwazja</i>	181
8.7. Od sztuki kinetycznej do antyteatru	182
8.8. Na ścieżkach awangardy	185
8.9. To nie jest teatr?	199
8.10. Od To Tu do <i>Nagiej</i>	202
8.11. Medytacja nad materią	203

ROZDZIAŁ 9. KU HAPPENINGOWI – TEATR A | 205

9.1. Ciało jako tworzywo | 206

9.2. Akcje, instalacje | 210

ZAKOŃCZENIE | 215

STRESZCZENIE | 227

SUMMARY | 230

BIBLIOGRAFIA | 233

Archiwalia | 233

Czasopisma | 233

Książki | 236

Netografia | 247

Wydawnictwa albumowe i katalogi wystaw | 248

Druki ulotne | 249

Prasa | 249

Realizacje omawianych teatrów | 250

Filmografia | 253

Rozmowy | 253

INDEKS NAZWISK | 255